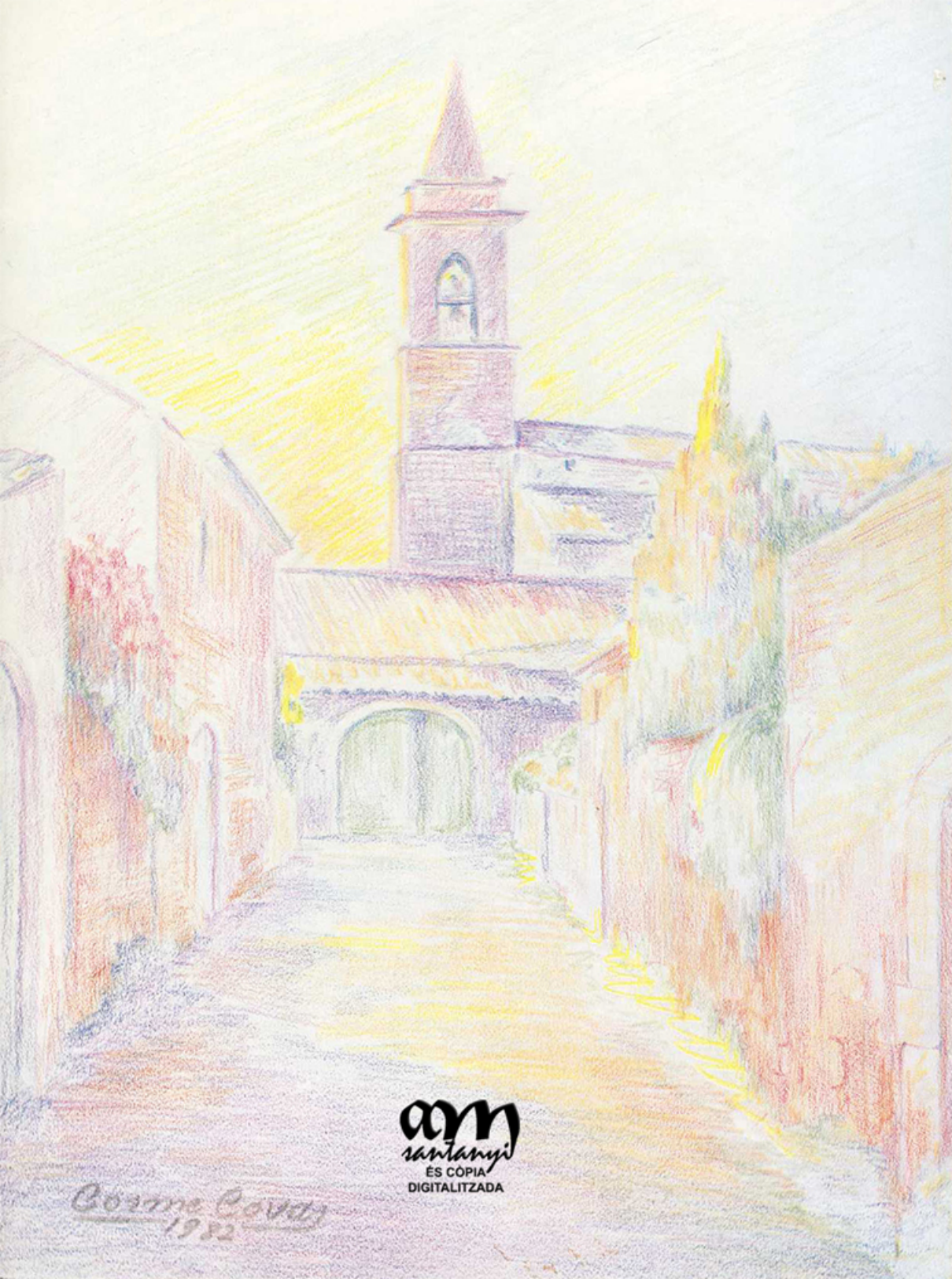

am
santanyí
ES COPIA
DIGITALITZADA

Corre Cova
1982

FESTES DE SANT JAUME

Batlia de Santanyí, juliol de 1982.

Començam les festes, les nostres estimades i tradicionals festes de Sant Jaume, amb el nostre cordial desig que tots disfrutem d'una sana alegria alegria juvenil, que el nostre estat d'ànim sia molt alt i en justa correspondència amb els dies de bulla i animació que deuen presidir la nostra Festa Major.

Com una gran família que som, esperam que tots, absolutament tots, siem els grans partícps d'aquests dies plens de gran festa, perquè aquest és el seu objectiu primordial.

El Consistori que sortí dels vostres vots, compleix el seu quart i darrer any; ens sentim molt orgullosos i molt satisfets d'haver-vos servit. Per a lograr-lo hi hem posat tot el nostre esforç i abnegació i el que cconsideram molt important, tota la nostra honradesa. Primer planificàrem, amb gran il·lusió i amor, el que era possible dur a terme dins el curt espai de temps de quatre anys, per anar realitzant i salvant amb tenacitat tots els obstacles, inclusivament, els econòmics, que amb normalitat es presenten en aquestes feines. La Casa de Cultura, l'ampliació del Cementeri, el Camp de Sports, han estat les nostres il·lusions, que durant el present any s'han iniciat. A totes les deixarem acabades per a us i profit de tots.

Amb un amorós record i una oració per a tots els nostres veïns que durant l'any han deixat el món dels vius i amb l'esperança que Déu els hagi concedit el repòs dels justs, tenguem tots unes grandioses festes.

Molts d'anys.

Cosme Adrover Obrador

FESTES DE
SANT JAUME

EDICIÓN PATROCINADA POR LA

CAJA DE BALEARES
"SA NOSTRA"

Relleu de la cisterna
de Consolació

Santa Maria de Consolació

NOTES HISTÒRIQUES

Ramon Rosselló

A manera d'introducció diré que Santanyí al llarg de l'edat mitjana i segles posteriors sovint va patir la necessitat d'aigua necessària per a fructificar els camps. Les males anyades i els «temps estèrils» se succeïen contínuament.

Fins i tot vaig trobar documentat que a l'església parroquial hi havia un baci anomenat «de la pluge» que recollia almoines per a pregar i implorar del cel l'aigua necessària.

Posaré alguns fragments documentals perquè ens poguem fer una idea de la penúria en què vivia aquella gent. El mes de setembre de 1484 els jurats de Santanyí presentaven una súplica al lloctinent general i jurats de la Ciutat i Regne de Mallorca dient: «No ignoren les reverències de vosaltres molt magnífichs jurats l'any present de la Universitat de la present Ciutat e Regne de Mallorca quant gran sia lo infortuni e calamitat de la vila e parròquia de Santanyí e dels habitants de aquella en la qual de tant de temps ensà no ha plogut que en lo iverm prop passat han perdut quasi tot lo bestiar llur axí gros com manut e en lo present estiu no han cullit per la dita gran sequedat e esterilitat forments ne ordís ne algun de ells ha puscuda cobrar la llevor que sembrada havien ans ço que pijor és estat a alguns de ells no ha convengut segurar alguna cosa de on se és seguit que los majors qui acostumaven fer grans conreus són restats per la pèrdua de llurs bestiar e mancament de llurs sementers són restats destruïts e los menors no han tenguda alguna oportunitat de arbitrar per llur vida per les quals coses tota la dita parròchia és estada posada en ruïna e en extermini»¹

El mes de juny de 1577 Antoni Genovard, un dels jurats de la vila, també exposava: «Notòria és la estarilitat y flaca anyada que és estada lo present any en aquell terme de Santanyí de ont los jurats de aquella villa... han comprat lo delme del Senyor Rey»²

Com que la majoria de la població de l'illa vivia de l'agricultura, eren abundants els pobres. L'any 1775 les autoritats de Ciutat varen voler censar tots els

pobres de Mallorca i els batles de les viles havien d'enviar la relació nominal de tots els pobres del seu corresponent batliu. Va resultar que a Manacor n'hi havia més de 700 i quantitats menors a Felanitx i Campos. En canvi crida molt l'atenció la resposta del batle de Santanyí: «Relación individual de todos los pobres estantes y habitantes que piden limosna en esta villa de Santagní y no salen fuera de ella a recogerla y de los que andan vagantes a pedirla fuera de esta villa; haziendo presente que en ésta no ay ninguno que sea natural que pide limosna ni que salgan fuera del término a recogerla respecto de que son muy trabacadores y de pequeños ya se inclinan al trabaco u a custodiar ganado y teniendo quasi todos porción de tierra u de noales y solamente quando se hallan enfermos de larga enfermedad necessitan de que se los socorra; cuyo número no se puede saber y solamente ay Francisco Valls que la pide natural de Palma y morador en ésta, de que doy fee. Santagní y octubre catorse de Mil setecientos setenta y sinco. Lorenzo Bonet bayle real»³

La majoria d'historiadors que fins aquí han tocat temes marians, sembla que estan d'acord en afirmar que molts dels santuaris escampats per les muntanyes de Mallorca tenen el seu origen amb motiu d'algun fet calamitos. A Felanitx tenim el cas de Sant Salvador que va néixer l'any 1348 de resultes de la tristament famosa pesta negra, que fou una terrible epidèmia que assolà tota Europa i que, a la nostra illa, sabem que la població quedà reduïda a la meitat.

Referent al santuari de Consolació no tenim la dada certa del seu origen però sembla que es va fundar a finals del segle XV —l'any 1493 hi hagué una altra pesta funesta— o a principi del XVI en què hi hagué molt males anyades, especialment l'any 1507. El mes de març d'aquest any els jurats i consell de la vila s'adreçaven al governador de Mallorca d'aquesta manera: «No ignora vostra respectable e noble Senyoria la gran esterilitat que al present concorria en aquesta illa e Regne de Mallorques e principalment, senyor, en la parròquia de Sanctanyí e terme de aquella, la qual esterilitat ha causat e causa al present en aquell dit terme que los sembrats tant de forments com ordís no són nats e lo poc que era nat és a causa de la dita esterilitat posat en tal estament que si la misericòrdia divina no hi proveeix no s'espera aquest present any collir-se ningun sement, cosa, senyor, de gran pietat de veure de on se segueix que los pobladors de aquella dita parròquia estan posats en gran penúria e necessitat de viure, majorment, senyor, que per dita esterilitat los bestiaris de on en altre temps se treyen fruits per los senyors de aquells, al present no sols no'n trahuen cosa ninguna mas encara per no perdre totalment aquells los senyors de aquells los han a traure del dit terme, cosa senyor inaudita per quant en dit terme sols no s'hi troben herbes vives lo que sols veure aporta terror quant més, senyor, ne resten de aquestes coses molt aterrits los ànims dels habitants»⁴

A partir d'aquí comencen a sortir les primeres notícies del santuari de Consolació. Dia 25 de juny de 1510 Arnau Albert del rafal dels Porcs disposava el seu testament i feia les següents deixes piadoses: 12 diners als bacins de Sant Andreu, llàntia de la Verge Maria i candela, ànimes del Purgatori, Sant Sebastià i Sant Antoni de l'església parroquial. Manava celebrar les misses dels set goigs de Maria. Més vol que el seu hereu durant vint anys sembri una quartera de blat i el fruit serà entregat a l'obra de l'església de la Verge Maria de Consola-

ció. També, durant el mateix espai de temps el seu hereu farà cremar anualment un ciri de 10 sous de valor, que serà encès a la primera missa de Nadal i cremarà davant la imatge de la Verge Maria de l'església de Santanyí fins que es digui «Ite missa est» de la darrera missa i si quedava un tros de ciri serà entregat a la lluminària de la Passió del Senyor del divendres Sant⁵

Les deixes piadoses testamentàries ja no s'interrompien: el 1519 Maria Mas, muller d'Andreu Jaume deixa 10 sous a l'obra de Consolació, i d'altra banda disposava: «Item vull a leix al imatge de la Verge Maria qui està al altar major qui's diu la Verge Maria de la Victòria, so és, una corretge d'argent que yo tinch».

El mateix any la dona Caterina muller d'Antoni Rigo deixava 8 sous a la confraria de la Verge Maria de Consolació. Dia 4 de novembre la dona Francina Angelats muller del magnífic Joan Danús elegia sepultura «en lo sementiri del beneventurat apòstol mossènher Sent Andreu, patró e guardià de la parròquia de Santanyí en lo vas o capella del magnífic mossèn Joan Danús marit meu». Manava celebrar les 33 misses anomenades de Sant Amador, les misses dites vulgarment de la Sirventa, les 5 de la Passió. Deixava 5 sous al bací de les ànimes del Purgatori, 5 al bací de l'Hospital General, 5 al bací dels pobres Messells, 5 sous als pobres vergonyants de la vila i 5 a Sant Antoni; 10 sous al bací de l'obra de Consolació; 12 lliures perquè «sien fets dos àngels qui estiguen sobre lo altar de la capella del magnífic mossèn Joan Danús del propi modo que estan vuy al altar major». Més les misses dels set goigs de Maria. Funda 2 aniversaris que seran servits pel prevere que tindrà el benefici de la capella de dit Danús.

L'any següent Na Vadora, viuda de Jordi Danús feia donació entre vius al seu fill Joan Danús amb la condició que després d'esser morta pagaria l'obra pia, d'entre la qual manava que se celebrassin les misses dels set goigs al puig de Consolació.

Bartomeu Bonet, en el testament fet dia 21 de juliol de 1520, deixava 5 lliures a la Verge de Consolació per fer un mantell i altres coses necessàries a coneguda dels obrers de la confraria. Més manà que fos comprada una camisa al Jesús de la Verge Maria de la Victòria que està sobre l'altar major de la parròquia. Dia 16 d'agost Cristòfol Vidal «detingut de infirmitat de malaltia per certes nafres tinch en la mia persona», en testament disposava que se diguessen els 7 goigs a la Verge de la Victòria. «Item vull a leix al ymatge de la Verge Maria de Consolació lo qual se fa vuy, una lliura, dotza sous».

Gabriel Bonet deixava (1521) 5 sous al bací de Sant Andrei i altres 5 al bací de Consolació i un sou a la llàntia que crema davant el Cos de Jesucrist.

Na Joaneta, viuda de Bartomeu Estapoll, deixava (1522) 5 cases d'abelles a la Casa de la Verge Maria de Consolació i una carabassa plena d'abelles a les monges de Sant Jeroni.

Aquest temps anys de la Germania, aparegué la pesta. El 1523 Andreu Danús i sa filla Joana, «estant ferit de pesta», disposaren el seus respectius testaments i la corresponent obra pia. Andreu Danús deixava 2 lliures a l'obra de la Verge Maria de Consolació, un sou a cada bací de la parròquia i les 33 misses de Sant Amador⁶.

El 1526 es publicaven els capítols amb els quals s'havia de regir la confraria de Consolació⁷ i el mateix any, des de la Cúria Eclesiàstica escrivien al Vicari de Santanyí perquè a instància d'Antoni Clar, obrer de la Verge Maria de Consolació, es manàs als jurats de la vila que pagassin 9 lliures degudes a la confraria⁸

El 1552 Pere Bonafè, campaner, reclamava als obrers de la confraria de Consolació 14 lliures que li devien; i de la seva banda els obres de la confraria reclamaven 2 lliures i 13 sous a Mateu Ferrer del Rafalet, 10 lliures a Simó Albert, 12 lliures als hereus de Damià Vidal, i altres semblants quantitats a Nicolau Vilar-dell, Cosme Pons, Jaume Soler, Miquel Adrover, i 12 lliures al notari Miquel Genovard. I per altre cantó el prevere Jaume Clar demanava 3 lliures als obrers de la confraria de l'Assumpció pels servicis prestats.

Durant tot el llarg del segle XVI continuaren les deixes piadoses a Consolació: la dona Joana Barcelona, viuda, feia celebrar les misses dels set goigs, i deixava dues mostres de lli a la benaventurada Mare de Déu del puig de Consolació.

La dona Apollònia viuda de Bartomeu Canet, ara muller de Miquel Genovard el 1534 deixava 10 sous a la confraria de Consolació. Dos anys després Rafel Ferrer dels Llombards deixava 20 sous a l'obra de l'església de la Verge Maria de Consolació, i 2 sous als bacins de Sant Sebastià, Sant Antoni i obra de Sant Andreu⁹

Joan Oliver el 1537 manava esser enterrat en el cementeri de l'església de Santanyí, «la qual està dedicada sots advocació del gloriós apòstol Sant Andreu, patró e advocat nostre». Manava celebrar les 33 misses de Sant Amador «alt lo puig de Nostra Dona de Consolació», i al mateix lloc les 3 misses de Trinitat. 12 diners a cada un dels bacins: Consolació, Sant Andreu i Ànimes del Purgatori¹⁰

Com molts altres santuaris, sembla que Consolació també disposava d'un donat que tenia cura de la casa. El 1576 Antoni Barceló «de la casa de Consolació e puig de la dita parròquia habitador», deixava en testament 5 sous a la llàntia de la Verge de Consolació. El mateix any Bartomeu Mieres volia esser soterrat en el fossar de Santanyí i manava celebrar dues misses baixes, una a Nostra Dona del Roser, l'altra al puig de Consolació «en els beneits metges Sanct Cosme y Sanct Damià»¹¹.

Consta que el temps de la Germania (1523) era donat de Consolació Bartomeu Julià, persona pobre que vivia d'almoïna¹²

Dins el darrer quart de segle XVI es feren a Mallorca els primers Estims generals o valoració de tots els béns i després es feren els cadastres. En els estims de Santanyí fets el 1578 hi veim figurar Nostra Senyora de Consolació que tenia a la vila un correlet sense cases i un taronger, valorat en 3 lliures i 15 sous¹³

L'historiador Mn. Joan Binimelis i Garcia en la Història de Mallorca que va escriure devers l'any 1595, parlant de Santanyí, diu referent a Consolació: «A distància de dos millas està una casa e Iglésia de molta devoció, sobre una montañe edificade sots invocació de Nostra Senyora de Consolació, és casa de molta devoció, y són los jurats de la Vila protectors y señors de ella mantenint-la

de tot lo necessari per a la casa y ornamentals per a la iglésia. Allí sol acudir lo poble per ses devocions y necessitats universals y particulars».

En les visites pastorals practicades pels bisbes o els visitadors en nom seu, de vegades també es fa referència a Consolació. Del temps del bisbe Joan Vich i Manrique es conserven algunes visites. La de 1589 diu: «E après dinar anà a la iglésia de Nostra Señora de Consolació, suffregànea de la dita parrochial y visità dita yglésia y casa de aquella per medi del Rd. Sr. Mn. Joan Torrens, doctor theblech y per dita Sa Señoria Reverendíssima Visitador General y visitats los altars major y de St. Roch manà repetir lo inventari y visitat lo que en dit inventari se troba descrit ordenà que se faça una corona decent per al Christo lo qual stà en lo altar de la capella de St. Roch. Item ordenà que se faça una casulla blanca almenys de brial y la de domàs blanch attès ja és vella y esquinçada no servesca sinó que la folradura sia per a dita casulla faedora dins de dos mesos sots pena de XX sous. Item ordenà que de un troç de taffetà groch lo qual per a ninguna cosa serveix se'n faça un cobri càlzer.

Item ordenà que dins de dos mesos se faça un paucher del qual hi ha necessitat.

Item attento que en la yglésia se plou notablement, ordenà que dins de vint dies se recorregu tota la terrada ont té necessitat sots pena de III lliures y així mateix cada any antes que's posen les plujes sia recorreguda sots dita pena.

Y visitant tota la casa attento hi ha molta necessitat de adobs y en particular en les taulades y un sòtil de fust que stà foradat, ordenà que dins de mig any sia reparada segons dita necessitat».

En aquesta visita pastoral hi hagué algunes desavinences entre els jurats i el rector Esteve Bibiloni perquè segons l'inventari tocava haveri quatre calzes i el visitador només en vegé tres, a l'església parroquial. El rector deia que aquest quart calze «esser aquell lo qual és en la yglésia de Consolació» i el prevere Lluç Danús afegí «que és la veritat que sempre que se ha dit missa en dita capella de Consolació se ha aportat allí gálzer»¹⁴

En la visita de 1596 es parla de Consolació diverses vegades: «Item perquè de millor gana, devoció y fervor vagen a celebrar lo offici en la yglésia de Nostra Señora de Consolació en los dies que se acostuma de anar-hi axí ab processó com àlias, considerat lo larch camí y lo treball y que lo qui al altar serveix del altar ha de viure, ordenà que de aquí avant en dites solemnitats sien donats a cada capellà qui present serà als dits officis y processons cinch sous per cada vegada que allí se anirà per a dites solemnitats».

«Y acabada dita visita de la parrochial partint-se dits dia y any après dinar per a la visita de la parrochial de Falanig, pujà dit molt Rd. Señor Joan Stalrich visitador en lo puig de Nostra Señora de Consolació y visità la yglésia y coses de aquella y ordenà lo que's segueix:

Primo visitant los altars ordenà que la ara del altar major sia afficada en dit apparent y no sia portàtil. Item que's faça en dit altar un paper de la consacració guarnit ab sa post dins de dos mesos.

Item que dins de dos mesos se faça una decent corona per la Christo que stà en lo altar de Sant Roch, segons ja en altra visita stà ordenat sots pena de deu sous».

Continua dient que manà repetir l'inventari de les coses de l'església. També manà que fossin venudes algunes de les 27 tovalloles per poder pagar algunes necessitats. Manà recórrer les teulades, terrada i sòtil i adobar les goteres.

- ¹ Arxiu del Regne de Mallorca AH 6.137 fulla solta
- ² ARM Presidals Decrets 1577-80 f. 82.
- ³ Document propietat de Guillem Llinàs.
- ⁴ ARM Suplicacions 45 f. 37v.
- ⁵ ARM prot. Andreu Gaià Bartomeu Artigues G-164 f. 65.
- ⁶ ARM prot. Antoni Blanc B-216 f. 11, 22-23v, 25v, 28, 38, 42v., 58v, 84,98,99,
- ⁷ Cfr. Bernat Vidal i Tomàs, *Consolació*. Palma 1971 pàg. 57.
- ⁸ Arxiu Diocesà de Mallorca Litterarum 1526-27 f. 21. Litterarum 1552-56.
- ⁹ ARM prot. Andreu Gaià - Bartomeu Artigues G-165 f. 21 i 145.
- ¹⁰ ARM prot. Antoni Oliver O-26 f. 10.
- ¹¹ ARM prot. Sebastià Oliver O-85 f. 33 i 78.
- ¹² Josep M.ª Quadrado, *Informacions judicials sobre els adictes a la Germania*. Palma 1930 pàg. 249.
- ¹³ ARM AH 2.058 f. 462-485v.
- ¹⁴ ADM Visites Pastorals de D. Joan Vich f. 150-155v.

CINC ANYS, DEU ANYS, CENT ANYS

Dia 18 de març d'enguany «SA NOSTRA», sa Caixa de Balears, arribava als seus primers cent anys d'existència. En aquest segle sa seva trajectòria en una escala ascendent, ha duit a terme moltes i molt importants activitats destinades sempre al progrés de les Balears.

Des de 1882 de que un important grup de mallorquins de gran prestigi, entre els qui destacaven Alexandre Rosselló, Antoni M.ª Sbert, Josep Lluís Pons i Gallarza, Mateu Obrador, etc., constituïren la CAJA DE AHORROS Y MONTE DE PIEDAD DE LAS BALEARES amb l'objectiu de redimir a les classes necessitades de l'extorsió financera, fins avui, juliol de 1982, dia de Sant Jaume, patró d'Espanya y de Santanyí, podem observar, ben satisfets, un caramull de realitats que han estat possibles gràcies a l'esforç i a la confiança de les dones i els homes de la nostra terra.

Fer ara una relació, per petita que fos, de l'evolució constant i creixent que «SA NOSTRA» ha pogut oferir a Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera, ens duria massa temps i forçat quedarien coses en el tinter. Basta dir que la filosofia fonamental de la Caixa de Balears ha estat, és, i serà mantenir una absoluta fidelitat a tot allò que dignifiqui la nostra Història, contribuint al progrés de les Balears i dels seus habitants, intentant sempre donar ajuda a quantes iniciatives estiguin encaminades a elevar el nivell de la nostra economia. Al mateix temps destacam sa nostra vocació de reinvertir íntegrament a Balears el fruit de cada exercici i la creació i manteniment d'Obres Socials i Culturals.

A Santanyí, dia 16 de febrer del 72, «SA NOSTRA» va obrir les seves portes. D. Guillem Parera, ecònom del poble, va fer la benedicció de l'oficina. Des del primer moment s'intentà donar una presència activa de l'Entitat. Presència que, de llavors ençà, s'ha donat a conèixer amb moltes activitats de les que destacam:

- Cicles de conferències en les que han intervingut, entre altres, Jeroni Juan, Lluís Ripoll, Miquel Pons, i Jaume Galmés.
- Curs d'ambientació nadalenca.
- Edició, junt amb l'Ajuntament, d'un opuscle relatiu a sa història de Santanyí (segle XIII) d'Andreu Ponç i Fullana.
- Actuació de la Capella Mallorquina a l'Església parroquial.
- Obsequi a totes les famílies del poble d'una reproducció en colors de la venerada Mare de Déu de Consolació.
- Diversos concursos infantils com el que es feu de dibuix «Así es mi pueblo» a Santanyí, S'Alqueria Blanca, i Calonge.
- Col·laboracions en competicions esportives.

- Ajudes a Associacions de veïnats i de pares.
- Pagar l'electrificació del camp d'esports «Bisbe Verger».
- A quasi tres milions de pessetes puja la quantitat destinada a les obres del Roser de Santanyí.

— Dins l'aspecte cultural és de destacar l'edició dels programes de festes de Santanyí, Llombards, S'Alqueria Blanca, i Calonge. Prova de l'èxit obtingut és que de molts d'indrets, encara ara, demanen exemplars. De la qualitat literària en donen testimoni les firmes que, durant aquests deu anys, hi han col·laborat. Francesc de B. Moll, Miquel Pons, Miquel Massutí, Cosme Aguiló, Jaume Vidal Alcover, Josep M.ª Llompart, Pere Xamena, Joan Veny i Clar, Miquela Danús, Gori Suau, Francesc Bisquerra, etc. Amb portades d'importants artistes com Busser, Mandilego, Maria Vich, Esperança Mestre, Miquel Riera, Maria Suau, Andreu Ponç etc.

A Cala d'Or, dia 16 de maig del 77, sa banda de música de Santanyí va donar festa a la inauguració de la nova oficina de «SA NOSTRA» davall una brusca d'aigua primaverenca. El rector encomanava que la presència de sa Caixa de Balears no fos només presència sinó també servei a sa comunitat. I és precisament el servei a sa comunitat una de les màximes ambicions de «SA NOSTRA». Algunes realitzacions són:

- Organització i patrocini de 4 edicions del «Torneo de Tennis».
- Edició del programa anual de festes.
- Ajudes al parvulari.
- Subvenció a distintes associacions.
- Patrocini de la «Marcha ciclo-turista Cala d'Or - Castell de Santueri, i enguany Cala d'Or - Santuari de Consolació.
- Homenatge als majors de vuitanta anys a Calonge.

Ara, amb motiu de les festes patronals de Sant Jaume, em plau dirigir-me a tota la contrada de Santanyí, de Cala d'Or, de Calonge, S'Alqueria Blanca, Llombards, amb el compromís públic de mantenir sa nostra línia d'actuació, de servir a sa comunitat, de contribuir al progrés de sa nostra terra, d'intentar potenciar el nivell de vida dels seus habitants, d'oferir sa nostra col·laboració a aquelles activitats socials d'interés públic, i de fer-vos sebre que sempre estarem al vostre costat en justa correspondència a sa confiança que ens heu depositat.

Molt anys i bones festes!

Santanyí, 25 de juliol de 1982

Carles Blanes Nouvilas
DIRECTOR GENERAL
«SA NOSTRA»

UNA MONJA SANTANYINERA DEL SEGLE XVIII

SOR ANTONINA DANÚS I MARTORELL

A l'arc principal de les espectaculars cases de l'antic Binillazar, avui Son Danús, que amb la seva poderosa torre de defensa, són uns dels orgulls de les nostres terres, hi figura la inscripció **Juan Antoni Danús 1675**. Es tracta del senyor d'aquella possessió, Ciutadà Militar de Mallorca, casat amb D.ª Antonina Fullana.

El fill d'aquest, el Magnífic Bartomeu Francesc Danús i Fullana, també Ciutadà Militar i a més Capità de la vila de Santanyí, on havia nascut l'any 1657, havia casat a n'aquesta mateixa Parròquia amb la Sra. Margarida Martorell-Perdigó i Morey, nascuda a la vila de Pollença, filla de l'Honor Bruno Martorell-Perdigó i Bennaser, propietari de la no menys coneguda finca de Llanayra i del vincle d'aquella casa, i de sa muller la Sra. Margarida Morey y Sureda de Son Morey d'Artà¹

Hereu i únic fill mascle d'aquest matrimoni, en el que s'havien juntat tan poderoses cases de la part «forana» mallorquina, fou el Magnífic Senyor Joan Antoni Danús i Martorell, Ciutadà Militar²

I germana d'aquest Joan Antoni, va ésser Antonina Danús i Martorell nascuda a Santanyí el dos de Juny de 1698, i que es convertí en Sor Antonina, Religiosa del Convent de Sant Jeroni de Ciutat a 1720, i que serà objecte del present senzill article. No es cregui vagi a contar miracles, aparicions o defalliments místics que se li puguin atribuir. La publicació de certs documents del nostre arxiu particular referents a tal membre de tan històrica família santanyinera està motivada solament perquè hem cregut que podran constituir una mostra de les renúncies en que transcorregueren els quaranta-cinc anys de vida religiosa d'una jove, que malgrat la vida amable i rodejada de riqueses que li esperava, obtà per la vida monacal. Els documents que gelosament guardam i donam a la petita història de Santanyí, no seran més que una prova de que així com certs membres de la família de Danús enriquirin durant aquell segle XVIII la vida religiosa de la vila, com amb la seva activitat vers la construcció de la nova Església Parroquial, com el Rector Andreu Danús de La Talaïola o de Can Ferrereta, n'hi hagué d'altres també mereixedors de recordar, per la seva humilitat resignada i vida d'oracions i contemplació.

Sor Antonina Danús i Martorell entrà en religió com a novícia del Monestir de Sant Jeroni de Ciutat el 25 d'Agost de 1720, fent donació a son germà, ja anomenat, el Magnífic Senyor Joan Antoni Danús i Martorell, amb les següents condicions: Es reservava cada any i durant la seva vida, cinc quarteres de xeixa i quinze lliures mallorquines, més un tocino que no sia menor de valor de sis lliures, tot aportat al citat Monestir cada quinze de Gener. A més les robes,

hàbits i una caixa, com s'acostuma en dit Monestir i compateix a la descència de son estat, com també una cadira de repòs i una arquilla negra de cinc palms de llargària amb son bufet i nou calaixos amb pany i clau, reservantse de dita donació l'import de la funerària per el dia del seu òbit, a elecció de dit renunciatar, segons son estat i a estil de dit Monestir.

Transcripció dels documents de referència:

«Jo, Rafel Bernat Cortès, botiguer, he rebut del Sr. Bartomeu Francesc Danús, tres lliures quatre sous per lo valor de 22 palms estamena morat carmesí, i dita roba per la Sra. Antonina Danús Religiosa de Sant Jeroni sa filla. Feta avui 26 juliol 1720».

«Mestre Francesc Palerm ferrer he rebut del Sr. Bartomeu Francesc Danús quatre lliures, i son per la feina del seu art ha feta per la caixa et. als. per la Sra. Antonina Danús Religiosa de Sant Jeroni, sa filla. Fet als 26 juliol 1720».

«Pere Seguí, daurador, rebé una lliura 8 sous i quatre diners per lo valor de tres escuts de llautó per la sobre dita caixa, a 26 de juliol de 1720».

«Import de la funerària de Sor Antonina Danús:

«Feren absoltes al Convent de Sant Jeroni: Els frares del Convent de Sant Domingo i les comunitats de Sant Nicolau, Santa Eulàlia, Sant Miquel i Santa Creu, i els frares de Sant Francesc, de Sant Francesc de Paula, del Sant Esperit, de Ntra. Sra. del Carme i dels Socors. Hi assistí la «música» de la Seu i es gastaren 60 ciris de 6 unces i 12 d'una lliura».

Fragment de la carta de comunicació a la «Molt Rda. Mare Priora Cladera, donant compte de la mort de Sor Antonina Danús:

«Pas a noticia de V R.^a R.^a com a les 9 de esta nit ha pasat a millor vida Sor Antonina Danús, Religiosa de Cor de edad de 64 anys y de estos 42 de religioó. Es morí de dolors reumàtics, durant la enfermedad circa de 4 anys y circa un ha estat rendida en el llit ab una falta total del sentit de la vista. Ha manifestat en esta tan prolongada y penosa enfermedad una exemplar resignació a la Divina voluntat. Ha merescut per la sua observancia y religiositat de molts anys de Mestre de Novicias, cuyo encarrec de continuo repetia instruint a les novicias segons el rigor de nostres sagradas lleys ab el degut desprecio de las cosas mundanas y amor vertader a Christo Sr. Nostro... En este Convent de Ntro. Pare St. Hyeroni, 28 de Juny 1768. Sor Maria Antich. Priora.³

Francesc Serra de Gayeta

Notes

¹ Aquest matrimoni, pares de la nova senyora de Son Danús, morí residint a aquesta finca, el Bruno Martorell a 1696, i sa muller Margarida Morey a 1707, però seguint les seves darreres voluntats, ses despulles foren traslladades a la vila de Pollença, el 20 de Juliol de 1724, per ésser enterrades definitivament en el vas familiar de la seva capella de Sant Bernat del Convent del Roser d'aquella vila.

² Fou el continuador de la casa, casant, a 1738 amb la Senyora Maria Laudes i Vileta. El seu pare, Bartomeu Francesc Danús i Martorell ja havia comprat a 1712 la casa del carrer del Triquet de la Pilota, a Ciutat, a l'entrada de l'actual carrer de Danús per l'antic Mercat. La casa senyalada amb el n.º 2, (avui Galeries Danús). Més antigament, la casa ciutadana dels Danús es trobava en plè barri de la Porta de Sant Antoni, ara tan degradat. Formava la principal part la illeta que a 1521 ja figurava com a «Illa de lo Hereu Danús» i que començava al carrer que s'anomenà més modernament «De l'Hostal de Santanyi» i que encara ara es diu «De Santanyi».

Bisnét del Joan Antoni Danús i Martorell, o sia del germà de Sor Antonina, fou el conegut D. Manuel d'Asprer i Martorell.

³ Els documents que transcrivim, respectant el seu llenguatge anacrònic, uns es troben al Convent de Sant Jeroni de Ciutat, i els altres a l'arxiu familiar, propietat de l'autor, a Ca'n Asprer de Pollença.

FESTES DE SANT JAUME, 1982

Programació dels actes a celebrar els dies 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25 i 26 de Juliol i 1 d'Agost,
sota el patrocini del Magnífic Ajuntament.

DISSABTE

Dia 17.—A les 22, representació de l'obra de Teatre «GENT D'ABANS DES MOVIMENT», per la Companyia de XESC FORTEZA, al pati del Col·legi Bisbe Verger.

DIUMENGE

Dia 18.—A les 14'30, extraordinària Tirada de Coloms «Zuritos», llançats a braç mecànic, en «Es Camí des Pou» (en front des Matadero).
QUARTA TIRADA puntuable pel Campionat de Balears.
Els trofeus de la General s'entregaran en el mateix lloc, una vegada finalitzada la Tirada. Els locals rebran el premi, el mateix dia de l'entrega dels del TIR AL PLAT.

A les 18, carreres de MOTO-CROSS patrocinades per l'Ajuntament al camp d'en Bover.

Programes a part.

A les 22, actuació del CORO «LA PROTECTORA», dins l'Església.

DILLUNS

Dia 19.—A les 22, sessió de TERESSETES per la Companyia «Teatro de Marionetas de Hilos de César Linari» que presentarà l'obra «Un invierno en Mallorca» de George Sand, amb música de Chopin, al Col·legi Bisbe Verger.

DIMARTS

Dia 20.—A les 17'30, corregudes de cintes i joies per a nins i nines a la Plaça Major.

A les 18'30, corregudes i concursos per a nins i nines i joves.

També hi haurà carreres de bicicleta per els aficionats locals.

Es donaran premis per totes les categories.

DIMECRES

Dia 21.—A les 22'30, representació de l'obra de Teatre «De més verdes en maduren» per la Companyia AUBA.

DIJOUS

Dia 22.—A les 19, festival folklòric a la Plaça Major amb la participació d':
EXTREMADURA: Coros y danzas «SIBERIA EXTREMEÑA» de Orellana la Vieja (Badajoz).

EIVISSA: Colla de PORTMANY de Sant Antoni,

MALLORCA: «S'ESTOL DES GERRICÓ» de Felanitx.

A les 23, Verbena al pati del Col·legi Bisbe Verger amb els Conjunts:

«PLATERIA» - «AQUARIOS»

DIVENDRES

Dia 23.—A les 18, Campionat de Tennis, final del Grup B. Lloc: Complexo Deportiu.

A les 18, Concurs de Dibuix per els allots de tercer a seté d'EGB inclussius, a la Plaça Major.

El Jurat determinarà el tema.

A les 22, Concert de la Banda Municipal, dirigida pel Mestre Àngel Martínez, a la Plaça Major.

DISSABTE

Dia 24.—A les 17, sortida de dimonis i caparrots, acompanyats pels xeremiers.

A les 18.—Campionat de Tennis: Final Infantils.

A les 19'30, Campionat de Tennis: Final del Grup A.

A les 21, inauguració a Ca'n Jaume Antoni del V Certamen de Pintura i Dibuix «Vila de Santanyí».

A les 23, Verbena amb els conjunts:

«AQUARIOS» - «MARFIL» - «FALCONS»

DIUMENGE

FESTIVITAT DE SANT JAUME

Dia 25.—A les 8'30, amollada de coets. Cercaviles amb els dimonis, caparrots i xeremiers.

A les 10'30, Missa Solemne amb sermó.

A les 11'30, recepció a l'Ajuntament.

A les 18'30, Partit de Futbol al camp de Ca'n Coloma, entre el C. D. Santanyí i C. D. Felanitx.

A les 23, Verbena amb els conjunts:

«LOS JAVALOYAS» «AQUARIOS» - «FRANCISCO»

DILLUNS

Dia 26.—A les 15, Gran Tirada AL PLAT, a S'Hort d'en Nigorra. Hi haurà valuosos Trofeus que s'entregaran al mateix dia.

DIUMENGE

Dia 1 d'Agost.—A les 9, ball de pagès a la Plaça Major per un grup de santanyiners i tothom que hi vulgui participar.

A les 24, focs d'artifici al pati del Col·legi Bisbe Verger.

Nota.—Exceptuades les verbenes, tots els actes són gratuïts. A l'Ajuntament se vendran bonos als santanyiners per a les tres verbenes.

SANTANYÍ

(A Santanyí, transverberat de cales)

Sebastià fermat a
la immobilitat de l'arbre
exalces calfreds de marbre
amb els calius d'una fe
en les pluges, i com que
fitis, al lluny, les muntanyes,
perquè et diuen les llivanyes
de set, que, dins ta eixutor,
set llançades de blavor*
t'eixumoren les entranyes.

am
santanyí
ES COPIA
DIGITALITZADA

* S'Almunia, Cala Llobards, Cala Santanyí, Cala Figuera, Mondragó, Porto-Petro i Cala d'Or.

Amb aquesta dècima, Llorenç Moyà Gilabert de la Portella, traspasat el passat octubre, i considerat un altre amic de Santanyí, retia homenatge a les nostres cales.

CRONICÓ DE SANT JAUME 81 - 82

Juliol-81.—Dins la programació de les festes de Sant Jaume, Andreu Maimó és guardonat amb el IV premi «Vila de Santanyí» amb la seva obra «Primavera a Santanyí».

Durant el mes de juliol S. B. «Busser» exposa a «la Caixa» i Tomeu Pons a la «Galeria de Marieta Gual» de Cala d'Or.

El C. D. Santanyí es presentat com equip de Tercera Divisió Nacional i guanya al Cide de Palma per 2-1.

La col·lecta de la Festa de l'Obra suma 106.251 pessetes.

Promogut per l'Ajuntament, ICONA promou un vedat privat de caça.

El president és Miquel Roig.

S'ancmena regidor delegat de la Banda de Música a Mateu Cànaves Barceló, Primer Tinent de Batle.

Es publica «Diari 40, 1975» de Jaume Serra.

Agost.—El Pare Pere Vila, C. R. per les festes d'Els Llobards celebra les nocces de plata sacerdotals.

Entre S'Alqueria Blanca i Calonge es localitza un incendi.

El 26 d'agost arriba a Cala Figuera una cigonya perduada.

«Última Hora» demana que l'Ajuntament de Ciutat dediqui un carrer al torero Jaume Pericàs, natural de S'Alqueria Blanca.

Es troba a Santanyí Mn. Joan Mates acompanyat de Monsenyor Manuel Moreno, bisbe auxiliar de Los Angeles.

Il·luminació dels carrers de S'Alqueria Blanca, Calonge i alguns punts de Cala Santanyí, com l'Escala d'En Ferrando.

Es poden donar per acabades les obres a l'exterior del Roser, segons projecte de l'arquitecte municipal Joan Antoni Llorente, subvencionades per «Sa Nostra».

Exposicions de Joan Miró, Clavé i Guinovart a Cala d'Or. De Mandilego a S'Alqueria Blanca i de M. Salvà a Ca'n Jaume Antoni de Santanyí.

S'adquireix un furgó, marca Mercedes Bens, per el transport de carn de l'Excorxador Municipal.

A Cala d'Or s'inaugura una Oficina de Turisme organitzada per la Conselleria de Turisme, l'Ajuntament i l'«Asociación de Vecinos».

Al ple corresponent al mes d'agost, entre altres coses, es tracten els temes de les obres del Cementeri, sanejament de Cala Figuera, suplement de crèdit.

Setembre.—El Ministeri de Cultura concedeix 1.500.000 pessetes destinades a la restauració de l'orgue de Jordi Bosch.

Miquel Ferrer Montserrat obté la Primera Medalla d'Escultura, al «Salón de Otoño», amb l'obra «Toilette».

L'Ajuntament diu «Sí» a la iniciativa autonòmica prevista a l'article 143 de la Constitució.

S'anuncia la publicació de les «Ordenanzas municipales». Les darreres eren de l'any 1925.

Amb motiu del 1200 aniversari de la fundació de Calonge de Girona, el nostre Consistori es convidat als actes. Hi assistiren Cosme Adrover, Batle de Santanyí, i Antoni Adrover, Batle de Calonge.

Subhasta de les obres del Cementeri. El tipus de licitació és de 29.947.968 pessetes. S'adjudica a Bernat Picó Torres per 25.000.000 de pessetes.

L'Ajuntament declara urbanitzable una zona de Mondragó.

Rafael Díaz-Salgado Díaz comunica tenir en propietat la Secretaria de la Sala.

Octubre.—Poques ametlles i puja de jornals.

Padró Municipal de 1981. Veïns cap de família: 2277. Veïns no cap de família: 2117. Domiciliats: 1466. Total població de dret: 5.860.

Pressupost ordinari per l'any 1981. La quantitat d'ingressos és de 75.700.000 pessetes, que es corresponen amb la quantitat de despeses entre operacions corrents i operacions de capital.

Arriba el client 10.000 d'aquesta temporada de la «Twen-Tours» a Mallorca. Per dit motiu es servit un refresc a l'Hotel Cala Figuera. Del número mentat en corresponen 3.400, a finals de setembre, a Cala Figuera.

Concert a benefici de la restauració de l'orgue de Jordi Bosch a la Parròquia, a càrrec de l'Orquesta de Càmera de Neuss, dirigida per W. Shepping. Com a guitarrista Roberto Olabarrieta i a l'orgue Hans-Dieter.

Al jardinet on ubicava S'Escola Vella, és col·locada una làpida referida a les reformes del Roser que diu: «Obra costejada per la Caixa d'Estalvis de Balears «Sa Nostra» 1981».

Important moviment contrabandista per S'Almunia, Cova des Coloms, Cala Figuera.

A l'emissió televisiva «Lápiz y papel» invertí l'estudiant santanyiner Antoni Burguera i Clar.

Per «Sa Fira», Raimon i Rosa exposaren les seves ceràmiques.

La licitació per a les obres del Camp Municipal de Deports és de 9.760.009 pessetes i s'adjudica a l'únic postor Josep Prohens Batle.

«Diari 30, 1965» de Jaume Serra.

Novembre.—Dins aquest mes s'inicia l'enderroc de Sa Pedra d'es Peix i Casa de sa Música, on radicarà la futura Casa de Cultura. La quantitat de la puja és de 22.326.000 i és otorgada per la quantitat de 15.000.000 a Bartomeu Vidal Adrover.

A la galeria «Roch Minué» de Ciutat exposen Andreu Ferrer Mir i Simó Rado. La farmàcia de la llicenciada Maria Vidal Verger és venuda a l'apotecari Bartomeu Marimón Ferrando, de Montuïri.

Es treballa a l'ampliació de la carretera de S'Alqueria Blanca-Calonge.

Al Roser, organitzat per l'Ajuntament i l'«Asociación de Amas de Casa» s'organitza un concert de guitarra a benefici de la restauració de l'orgue, amb els guitarristes Paul Gregory i Philip Sills.

Gràcies al Centre Coordinador de Biblioteques del C.G.I., Santanyí disposa d'una Biblioteca Municipal que fou inaugurada, amb caràcter provisional a una dependència de Sa Rectoria, el dia de Sant Andreu, Patró de la vila nostrada. Hi era present Jaume Rotger, Coordinador de Biblioteques del C.G.I. Intervengueren a l'acte, el Batle, Cosme Adrover i el Conseller de Menorca, Andreu Murillo.

Desembre.—La Banda de Música actua, juntament amb altres bandes a la «Primera Trobada de Bandes de Música de Mallorca» a Ciutat. A tots els directors les fou entregada la quantitat de 150.000 pessetes.

Exposició d'escultures, al «Casal Balaguer», d'Andreu Ferrer Mir. Andreu Ponç Fullana, al mateix Casal, ret un homenatge a Santiago Rusiñol.

A «la Caixa» exposició de temes nadalencs, dels escultors Andreu Ferrer Mir i Miquel Ferrer Montserrat.

Dins l'obra de divulgació de «la Caixa» es programen els següents actes: curset d'«Invenció de rondalles», «Taller de poesia», representació d'«El dimoni cucarrel» pel Grup Cucorba, i «Les caixes màgiques» pel Grup Mim de Jutipiris. Tot destinat als infants.

Edició de l'Ajuntament d'«Ordenanzas municipales de Policía y buen gobierno». Fa massa temps que no plou.

L'Obra Cultura Balear dedica el calendari per a l'any 1982 a Bernat Vidal i Tomàs, insertant poesies seves il·lustrades per Antoni Riera Nadal, de Manacor. En Els Llombards, per les festes nadalencs, repertiren una fulla informativa amb entrades i sortides i altres moviments de la Parròquia.

C. Pujol exposa olis a «la Caixa».

Els nins del Col·legi Nacional Mixte realitzen un maraton patrocinat per la Delegació Provincial de Deports i l'Ajuntament.

L'Ajuntament adquireix les finques n.º 28 i 30 del carrer del Centre per donar més cabuda a la Casa de Cultura.

També adquireix un camió, marca Sava, destinat a la brigada de peons caminers. «Diari 24, 1959» i «Diari 26, 1961», dues noves publicacions de Jaume Serra.

Gener-82.—Demografia-81. Neixements 55. Defuncions 75 (8 estrangers). Matrimonis 32 canònics i 3 civils. (Registre civil).

Moviment parroquial de tot el terme. Naixements 77. Defuncions 70. Matrimonis 30.

Dia 8 de gener, mossèn Jaume Serra inicia una vaga de fam i de silenci, al replà de la parròquia, per reflexionar sobre els fets de Polònia i El Salvador. La festa de Sant Antoni va per amunt. A algun lloc reneixen les tradicions ancestrals. Per tot fogarons i torrades. De cada any més carrosses a certs indrets. La festa que no tenia massa tradició se va imposant.

Balanç econòmic de l'església de Santanyí-81. Les entrades i sortides fan referència a la Parròquia, Cala Figuera i Consolació. El dèficit de 1981 és de 7.620 pessetes. El remanent de 1980 dona una existència de 53.955 pessetes, a finals de desembre de 1981.

Jesús Camargo exposa a «Sa Nostra» de Felanitx.

Antònia Vicens, premi «Ciutat de Palma» de novella amb l'obra de títol provisional «Fantasia d'un capvespre». El títol definitiu serà «Quilòmetres de tul per un petit cadàver».

Carme Vázquez és guardonada amb un premi-beca d'estudis per una escultura, dins el «Ciutat de Palma».

Edició de «Manat de roselles. Testimoni oral-gràfic sobre Antònia Adrover Mestre, 1897-1980» de Jaume Serra.

A S'Alqueria s'obri una nova oficina del Banc de Crèdit Balear, a la Plaça del Generalíssim Franco.

Remors sobre una residència per a majors a S'Arrabassat, de S'Alqueria Blanca, terrenys cedits per Guillem Bonet Rigo, de Ca'n Barres.

Dia 27 morí l'apotecari Joan Lladó, a 81 anys. Va ser batle de Santanyí des de 1936 al 1940. Durant el seu batliu, l'any 1940, s'aixecà la creu dels caiguts a la guerra civil. També fou Jutge de Pau. Traspassà la farmàcia a Maria Verger Vidal.

Febrer.—Per 25.000.000 una empresa local es compromet a dur a terme l'ampliació del Cementeri, dins la línia arquitectònica de l'actual. S'han asfaltat els camins de Son Marimon i Caló de sa Torre. També alguns carrers de Santanyí, Cala Figuera, Els Llombards i Calonge.

Amb caràcter d'interinitat és anomenada bibliotecaria Maria Luz Adrover. «Diari 26, 1961» de Jaume Serra.

Passa Santa Escolàstica amb més pena que glòria.

Es sollicita del Ministeri del Treball i Seguretat Social un ajut per edificar una residència per a la tercera edat.

S'acorda reduir la zona urbanitzable de Mondragó a 90 hectàrees.

Març.—El Senyor Bisbe, Teodor Ubeda, el dia 13, administra la confirmació a 34 joves i 36 joves a la Parròquia Major. Després de la confirmació hi va haver un refresc a Sa Rectoria.

El Consell Executiu declare 35 platges de Mallorca zones turístiques d'us intensiu. Entre les quals Cala d'Or.

Dins els 23.000 metres quadrats adquirits per l'Ajuntament, a set propietaris, a la vora de la carretera Santanyí-Cala Figuera, per valor de 7.500.000, hi serà bastit un polideportiu, amb piscina de 25 x 12'5, bar, una unitat sanitària, vestuaris, etc.

A Cala d'Or són incautats més de dos-cents paquets de tabac ros per valor de 21.000.000 milions.

A unes declaracions a «Diario de Mallorca» el senyor Batle, Cosme Adrover manifestà que entre la Casa de Cultura, el Polideportiu i ampliació del Cementeri es gastarien més de 80.000.000 i també que seria proclamat Fill Il·lustre, Bernat Vidal i Tomàs.

Els calongins representen «Siau benvinguts» d'Alexandre Ballester.

Raimon Gayà i Rosa Vidal s'oposen a la urbanització de Mondragó passant-se els matins davant l'Ajuntament, del 13 al 20.

Cosme Aguiló Adrover publica el «Mapa de Sa Dragonera» i «Topografia submarina i talassonímia en el Migjorn de Mallorca».

Sembla serà realitat l'ampliació de la carretera Santanyí-Ca's Concos al tram corresponent al municipi santanyíner. Així ho acorda el Consistori.

Abril.—A Ca'n Maimó és confiscada cocaïna per valor de 300.000.000 milions.

L'explotació de les platges Cala Llombards, Cala Santanyí, Mondragó i Cala Gran proporcionaran a l'Ajuntament 6.000.000.

L'«Asociación Amas de Casa» organitza la rifa d'una tela de Maria Suau, destinada a l'ajut de la Parròquia.

En sessió extraordinària s'acorda, per majoria, reduir la zona urbanitzable de Mondragó a 17 hectàrees de les 90 aprovades el mes de febrer.

Exposició pública de les Normes Subsidiàries de la Planificació del terme municipal i aprovació inicial de les mateixes per l'Ajuntament.

Blaí Bonet i Antònia Vicens han vistes reeditades les seves obres «El poder i la verdor» i «La fira de tots els morts», respectivament.

Antonia Vidal és un dels sis autors de la novella «Història de Mallorca».

Altra volta ha estat convocat el Certamen de pintura i dibuix «Vila de Santanyí», cinquena edició.

Taula rodona al Teatre Principal sobre Mondragó.

Maig.—Exposició-concurs de plantes i flors a Ca'n Jaume Antoni, organitzada per les «Amas de Casa».

Guillem Vidal Munar, és guardonat amb un premi de dibuix a un certamen universitari de les Canaries.

A S'Alqueria Blanca, a 83 anys, morí mossèn Andreu Rigo Garcias, d'Es Pins. Compartí la vida sacerdotal entre el seu poble i Calonge.

Miquel Pons és l'autor de «Picasso i Mallorca. Mallorca i Picasso» i «Pintura i escultura». El darrer dins «Cent anys de Sa Nostra».

Juny.—Dia 6 és ordenat sacerdot a Sa Pobla, Pere Barceló Rigo, de S'Alqueria Blanca i el 13 digué la missa nova a la parròquia nadiua.

Després d'una estada de 25 anys a Santanyí com a notari, s'ha traslladat a Ciutat, Salvador Balle i Oliver.

Ens arriba la notícia de la publicació dins la col·lecció «Pit de roure» de «Vagina coeli» de Pere Pons.

Volem deixar constància de la publicació de «Otoño pasmado i primavera a destiempo» de Damià Barceló.

«Diari 17, 1952» i «Diari 19, 1954» de Jaume Serra.

Juliol.—A la Plaça d'Eivissa de Cala d'Or i dins terrenys cedits per l'Ajuntament, funciona una oficina auxiliar de Correus.

En aquest moment l'Ajuntament està realitzant les obres d'ampliació del Cementeri, del Polideportiu i de la Casa de Cultura.

Ha estat desmuntat, i enumerat, un arc de les dependències interiors de S'Abeurador i serà emplaçat als jardins del Polideportiu.

Nòmina d'Alcaldes que han representat el Municipi de Santanyí desde l'any 1867 a 1982

De	1- 1-1867 a 7-10-1867	Don Lucas Oliver
»	7-10-1868 a 1- 1-1869	Miguel Vidal Calles
»	2- 7-1872 a 24- 8-1873	Jaime Escalas Mayor
»	24- 8-1873 a 26- 4-1874	Bartolomé Rigo Bonet
»	26- 4-1874 a 7- 3-1877	Jaime Vidal Vidal
»	7- 3-1877 a 1- 7-1879	Bernardo Escalas Vidal
»	1- 7-1879 a 1- 7-1883	Cosme Clar Vicens
»	1- 7-1883 a 27- 3-1884	Bernardo Escalas Vidal
»	6- 3-1884 a 19- 9-1886	Bernardo Vidal Covas
»	19- 9-1886 a 1- 1-1890	Miguel Oliver Vidal
»	1- 1-1890 a 1- 7-1891	Bernardo Vidal Covas
»	1- 7-1891 a 1- 1-1894	Francisco Asprer Pastors
»	1- 1-1894 a 1- 7-1895	Jaime Antonio Clar Vicens
»	1- 7-1895 a 1- 7-1899	Juan Verger Tomás
»	1- 7-1899 a 1- 1-1902	Jaime Antonio Clar Vila
»	1- 1-1902 a 1- 1-1904	Juan Manresa Rigo
»	1- 1-1904 a 1- 7-1909	Juan Muntaner Clar
»	1- 7-1909 a 28- 3-1910	Juan Verger Tomás
»	28- 3-1910 a 28- 4-1911	Juan Manresa Rigo
»	28- 4-1911 a 1- 1-1912	Miguel Clar Caldentey
»	1- 1-1912 a 2- 4-1923	Bernardo Escalas Vidal
»	2- 4-1923 a 22- 5-1923	Miguel Clar Caldentey
»	22- 5-1923 a 22- 6-1923	Jaime Antonio Clar Bonet
»	22- 6-1923 a 22-10-1923	Miguel Clar Caldentey
»	22-10-1923 a 27- 1-1924	Jaime Antonio Clar Bonet
»	27- 1-1924 a 27- 2-1930	Miguel Vidal Nadal
»	27- 2-1930 a 19- 4-1930	Lorenzo Bonet Clar
»	19- 4-1930 a 26- 1-1931	Miguel Vila Salom
»	26- 1-1931 a 19- 4-1931	Arnaldo Nigorra Reinés
»	19- 4-1931 a 5- 6-1931	Miguel Clar Caldentey
»	5- 6-1931 a 16-12-1933	Sebastián Tomás Ferrando
»	16-12-1933 a 7- 3-1936	Bernardo Vidal Escalas
»	7- 3-1936 a 7- 5-1936	Arnaldo Nigorra Reinés
»	7- 5-1936 a 24- 7-1936	Juan Bonet Escalas
»	24- 7-1936 a 21-10-1936	Sebastián Vidal Juan
»	21-10-1936 a 1- 5-1940	Andrés Bonet Escalas
»	1- 5-1940 a 26- 6-1940	Juan Lladó Ferrando
»	26- 6-1940 a 18-10-1940	Andrés Bonet Rigo
»	18-10-1940 a 28-11-1945	Antonio Barceló Obrador
»	6- 2-1946 a 3-12-1950	Cristóbal Jiménez López
»	3-12-1950 a 17- 2-1953	Bartolomé Vidal Rigo
»	17- 2-1953 a 19- 9-1972	Andrés Bonet Escalas
»	19- 9-1972 a 12-11-1975	Gabriel Adrover Verger
»	12-11-1975 a 19- 4-1979	Miguel Verger Verger
»	19- 4-1979 a	Rafael Bonet Adrover
		Cosme Adrover Obrador

"L'Ajuntament ha cregut oportú fer exposició pública, dins aquestes pàgines, de totes les realitzacions acabades, de les que estan en fase de construcció i d'aquelles que espera veure efectuades abans de finalitzar el seu mandat, i són les que a continuació es detallen, esperant sien de la vostra aprovació"

Realizaciones en este Municipio de Santanyí durante los últimos tres años, por el actual Ayuntamiento.

REALIZADO Y EN SERVICIO	Presupuesto de la obra	Aportación por el Ayuntamiento	Aportación por el Consell	Aportación por otras instituciones
1.—Pavimentación asfáltica con nuevo trazado, ensanchar y reposición muros con pared seca y construcción arcén central de entrada del camino viejo de Cala Santanyí. (Del menterio a Cala Santanyí).	3.638.554	2.538.554	1.100.000	—
2.—Una ambulancia marca Renault 12, PM 1294 O	515.407	515.407	—	—
3.—Pavimentación asfáltica y nuevo trazado del camino vecinal de Es Caló des Macs	1.453.001	253.001	1.200.000	—
4.—Pavimentación asfáltica y colocación bordillo aceras de la calle Cristóbal Colón de Porto Petro	2.213.297	2.213.297	—	—
5.—Adquisición de 23.000 m ² , de terreno en la carretera de Cala Figuera, para destinarlo a Polideportivo Municipal.	7.600.000	7.600.000	—	—
6.—Adquisición de 9.000 m ² , para Campo de Deportes y su ceramiento en Llombards	2.814.454	2.814.454	—	—
7.—Adquisición de dos motos Vespa para la Policía Municipal PM 6634 N y PM 6635 N	186.888	186.888	—	—
Suma y sigue	18.421.601	16.121.601	2.300.000	—

REALIZADO Y EN SERVICIO	Presupuesto de la obra	Aportación por el Ayuntamiento	Aportación por el Consell	Aportación por otras instituciones
Suma anterior	18.421.601	16.121.601	2.300.000	—
8.—Pavimentación asfáltica del camino vecinal de Ca'n Marínes de Calonge	764.460	764.460	—	—
9.—Bacheo camino vecinal de Son Perdut de Calonge	644.400	644.400	—	—
10.—Pavimentación asfáltica de la calle Consolación, de Cala d'Or	600.000	600.000	—	—
11.—Bacheo general de las calles de Cala d'Or	520.000	520.000	—	—
12.—Obras de mejora en campo municipal de fútbol de Alquería Blanca	250.000	250.000	—	—
13.—Una pista polideportiva en el Polideportivo municipal	1.078.000	428.000	650.000	—
14.—Construcción de arcones centrales de entrada en los caminos de Cala Santanyí y Cap d'es Moro, en la carretera de Cala Figuera	350.000	350.000	—	—
15.—Reponer muros en el camino de Felanitx a S'Horta, en tramo comprendido en este término municipal de Santanyí	100.000	100.000	—	—
16.—Bacheo general en Cala Figuera	1.500.000	1.500.000	—	—
17.—Instalación de nuevo alumbrado público en Calonge	1.937.050	1.308.903	628.147	—
18.—Instalación de nuevo alumbrado público en Alquería Blanca	2.725.971	2.725.971	—	—
19.—Construcción de dos pistas de tenis con cerramiento metálico en el Polideportivo Municipal	4.178.000	3.378.000	300.000	500.000 C.S.D.
Suma y sigue	33.069.432	23.691.335	3.378.147	500.000

REALIZADO Y EN SERVICIO	Presupuesto de la obra	Aportación por el Ayuntamiento	Aportación por el Consell	Aportación por otras instituciones
Suma anterior	33.064.432	23.691.335	3.378.147	500.000
20.—Adquisición de 1.725 sillas plegables de madera para uso en festejos y otros actos	1.566.900	1.566.900	—	—
21.—Adquisición de las placas de piedra de Santanyí para rotulación de todas las calles de Cala d'Or y colocación	1.100.000	1.100.000	—	—
22.—Construcción de una cochería en el matadero municipal	297.073	297.073	—	—
23.—Arreglo de un tramo de muelle en Cala Figuera	573.200	286.600	—	286.600 G.O.P
24.—Pavimentación asfáltica del patio de la escuela Unitaria de Alqueria Blanca	130.000	130.000	—	—
25.—Ensanche y cubrir el torrente lateral de la carretera de Alqueria Blanca a Calonge, en Sa Costa de Sa Conca	747.000	747.000	—	—
26.—Bacheo con riego asfáltico del camino de Consolación	308.008	308.008	—	—
27.—Adquisición de un coche Renault-4, PM 0502 U	336.695	336.695	—	—
28.—Pavimentación asfáltica de patios interiores y exteriores del Matadero Municipal	147.000	147.000	—	—
29.—Acondicionamiento para solarium en Cala Figuera (Morrás) y escalera para bañistas	213.000	213.000	—	—
30.—Subvenciones para folletos de promoción turística a Cala d'Or, Cala Figuera y Cala Santanyí	350.000	350.000	—	—
31.—Adquisición de un furgón Mercedes-Benz, PM 7434 U, para el transporte de carne	1.571.320	1.571.320	—	—
Suma y sigue	40.409.678	35.744.931	3.378.147	786.600

G.O.P.=Grupo Obras y Puertos.

REALIZADO Y EN SERVICIO	Presupuesto de la obra	Aportación por el Ayuntamiento	Aportación por el Consell	Aportación por otras instituciones
Suma anterior	40.409.678	35.744.931	3.378.147	786.600
32.—Pavimentación asfáltica de las calles de Cala Figuera: Magallanes, Romero e Iglesia. De Santanyí: Llobardas, Sebastiana Clar, Gómez Ulla y Blanquerna. De Calonge: Jaime Riera, Norte y calle Número 1. De Llobardas: Estación, tramo Fr. Junipero Serra y travesía de Costa y Llobera	5.100.000	4.100.000	1.000.000	—
32.—Adquisición de un camión SAVVA, PM 2769 V, para el servicio de los peones camineros	1.787.241	1.787.241	—	—
33.—Ayuda económica para instalación de un repetidor de TVE, en San Salvador de Felanitx	108.503	108.503	—	—
34.—Instalación de una biblioteca municipal	393.242	393.242	—	—
35.—Bacheo de caminos vecinales, retirada de escombros y ensanchar en varios puntos.	12.000.000	12.000.000	—	—
36.—Adquisición de terrenos para la ampliación del Cementerio municipal	1.302.000	1.302.000	—	—
37.—Embaldosado de la Plaza Ibiza, de Cala d'Or, y construcción de dependencia para oficina de información turística y de Correos	2.178.720	1.878.720	300.000	—
38.—Pavimentación asfáltica de los caminos vecinales de Son Marimón, Son Cabrer, Caló de Sa Torre y S'Almonia	14.394.780	10.894.780	—	3.500.000 estatal
39.—Reparación y cambio de tubos en el emisario de Cala d'Or	2.050.000	2.050.000	—	—
40.—Instalación de varios puntos de luz de alumbrado público en Cala Santanyí	160.389	160.389	—	—
Suma y sigue	79.334.553	70.419.306	5.173.147	4.286.600

REALIZADO Y EN SERVICIO	Presupuesto de la obra	Aportación por el Ayuntamiento	Aportación por el Consell	Aportación por otras instituciones
Suma anterior	79.334.553	70.419.306	5.173.147	4.286.600
41.—Adquisición de las fincas urbanas números 28 y 30, de la calle Centro, para ampliación del solar de propiedad municipal, que se destina a la construcción de la casa de Cultura				
42.—Un jeep para servicio contra incendios, PM 8453 V	2.000.000	2.000.000	—	—
43.—Ensanche y su pavimentación asfáltica de varios tramos de la carretera de Alquería Blanca a Calonge y reponer muros de pared seca	1.100.000	—	1.100.000	—
44.—Construcción de aceras y muros en la carretera Cristóbal Colón de Porto Petro	3.438.647	1.738.647	1.700.000	—
45.—Señalización vertical, horizontal e indicativa en vías públicas municipales	700.000	700.000	—	—
46.—Trabajos técnicos extra, para la redacción del proyecto de Saneamiento de Cala Figuera	3.471.872	3.471.872	—	—
47.—Construcción de un campo de fútbol y cerramiento en Cala d'Or, en terrenos de propiedad municipal y adquisición de 88 áreas	400.000	400.000	—	—
48.—Ayudas a la promoción del Deporte a C.D. Santanyí, a C.D. Alquería y Colomófila, años 1979-80-81	5.290.000	3.390.000	1.900.000	—
49.—Montajes condensadores alumbrado público	1.240.000	1.240.000	—	—
50.—Instrumentos musicales, para la Banda Municipal	150.412	150.412	—	—
51.—Acondicionamiento terreno para juegos infantiles de Calonge	1.000.000	1.000.000	—	—
52.—Adquisición finca Es Pujol, cantera grava y explotación	200.000	200.000	—	—
53.—Festejos en todo el Término Municipal; años 1979-80-81 y previsión para el 82	2.100.000	2.100.000	—	—
54.—Báscula aérea en el matadero municipal	13.799.680	13.799.680	—	—
	323.996	323.996	—	—
SUMA TOTAL	115.099.160	100.934.413	9.878.147	4.286.600

SE ESTA REALIZANDO EN EL PRESENTE EJERCICIO	Presupuesto de la obra	Aportación por el Ayuntamiento	Aportación por el Consell	Aportación por otras instituciones
1.—Casa de Cultura	26.123.712	26.123.712	—	—
2.—Ampliación Cementerio Municipal	37.237.350	37.237.350	—	—
3.—Normas Subsidiarias de Planeamiento y Cartografía	2.572.493	1.472.493	1.100.000	—
4.—Nuevo camino de Cala Santanyí a Son Moger	650.000	650.000	—	—
5.—Reforma abrevadero municipal, transformándose el interior en cocheras municipales y trasladar el arco de la Noria del abrevadero a la entrada principal del polideportivo municipal para conservar su valor arquitectónico antiguo				
6.—Ensanche varios tramos carretera Santanyí-Cas Concos y reposición muros de pared seca	4.000.000	3.000.000	—	1.000.000
7.—Campo de fútbol en el polideportivo municipal y obras adicionales en césped, bar y servicios	3.000.000	3.000.000	—	—
8.—Reparación en dependencias municipales para escuela de música	17.003.000	7.235.000	—	9.768.000 R.F.E.
9.—Sustitución células fotoeléctricas de apuado y encendido del Alumbrado público por relojes tipo SELCELUX	600.000	600.000	—	—
10.—Reponer muros en carretera Porto Petro a Cala d'Or	200.000	200.000	—	—
11.—Subvención para órgano parroquial	730.000	730.000	—	—
	300.000	300.000	—	—
SUMA TOTAL	92.416.555	80.548.555	1.100.000	10.768.000

A REALIZAR EN EL PRESENTE EJERCICIO CON PREVISION ECONOMICA EN FIRME	Presupuesto de la obra	Aportación por el Ayuntamiento	Aportación por el Consell	Aportación de otras instituciones
1.—Pavimentación asfáltica de las calles de Santanyí (calle Llombards con travesía 1 y 2, Manuel de Falla tramo Vellar, tramo Nuño Sans, Escuela Graduada, Vicario, tramo Reyet, tramo Pontás, tramo Rafalet y Simonet). Y de Cala Figuera (Virgen del Carmen, Pizarro, Morrás y Dragonera)	3.911.750,31	1.955.875,31	1.955.875	—
2.—Alumbrado público de Cala d'Or	5.733.226	3.114.428	—	2.618.798 estatal
3.—Piscina en polideportivo municipal	16.000.000	8.000.000	4.000.000	4.000.000 C.S.D.
4.—Reposición Escuela de Llombards	600.000	600.000	—	—
5.—Iniciación obras Bar-Restaurante en Polideportivo Municipal	2.000.000	2.000.000	—	—
SUMA TOTAL	28.244.976,31	15.670.303	5.955.875	6.618.798
C.S.D.=Consejo Superior Deportes.				
TOTAL PESETAS DE LO REALIZADO Y EN SERVICIO	115.099.160	100.934.413	9.878.147	4.286.600
TOTAL PESETAS DE LO QUE SE ESTA REALIZANDO EN EL PRESENTE EJERCICIO	92.416.555	80.548.555	1.100.000	10.768.000
TOTAL PESETAS A REALIZAR EN EL PRESENTE EJERCICIO CON PREVISION ECONOMICA EN FIRME	28.244.976,31	15.670.303,31	5.955.875	6.618.798
TOTAL PESETAS	235.760.691,31	197.153.271,31	16.934.022	21.673.398

NOTA: Queremos hacer constar que el estado de cuentas a 31 de mayo de 1982 es de 43.608.000 pesetas, dinero en efectivo y en Cajas y Bancos.

Santanyí, junio de 1982.

am
rantany
ES CÒPIA
DIGITALITZADA